

Dugačak i vetrovit put do 64 bita

NEOBICHNOST tehnološke revolucije je što ona mnogo više nalikuje Darvinovoj evoluciji nego korenitom prevratu. PC koji se menja i prelazi na 64 bita to čini sitnim koracima.

Tridesetdvobitna platforma, na kojoj danas radi većina PC računara, stara je gotovo dve decenije i više je nego izvesno da će je nadmoćna „šezdesetčetvorka“ zameniti i ponuditi sasvim novi pristup u radu. Jedinu neizvesnost unose neprirodni „pitanja“: kada, kako i zašto?

Doktora je putovanje ka 64 bita ličilo na neizvesno skretanje u čorsokake. Podsećanja na to, mnogi korisnici su 1998. godine sa zadovoljstvom radili u operativnom sistemu Windows na 64-bitnom procesoru Alpha, a opet je ta platforma vrlo brzo nestala s lica zemlje. Nedavno je i Itanium, Intelov prvi iskorak u 64-bitni svet, pokazao da malaksava.

S druge strane, AMD-ov procesor Athlon 64, koji se na tržištu pojavio pred kraj prošle godine, odlično se drži. Tajna njegovog uspeha je u tome što može da radi i u 32-bitnom i u 64-bitnom režimu i zbog toga je kompatibilan sa softverom koji je pisao za procesore x86 poput Pentiuma 4. Upravo mu je ta mogućnost donela veliku prednost u odnosu na procesore koji zahtevaju potpuno nove operativne sisteme. Athlon 64 je čak i u 32-bitnom režimu veoma brz procesor. Njegov je pomalo sličan koncept s jezgri na IBM-ovim zamenjenim serverima, a nekoliko je nedelja Prescott „otključao“ za istu namenu. (Detaljnije o tome pisali smo u septembarskom broju *Mikra*, str. 14).

Platforma na kojoj rade računari kompanije Apple sledila je sličan put – Mac OS X je 64-bitni sistem koji bez problema radi i u 32-bitnim operativnim sistemima poput Mac OS X.

Prelazak na 64-bitnu platformu doneće boljitak pre svega aplikacijama što se koriste za obradu video materijala i DVD kompresiju, zatim velikim bazama podataka, ali i 3D igrima. Dodatnu prednost doneće i mogućnost adresiranja velike količine memorije – teorijski, 64-bitni procesori mogu da koriste šesnaest milijardi gigabajta. Naravno, pitanje je koliko će ta ogromna količina memorije koštati.

ČEKANJE NA SOFTVER

ČAK I SA zavidnom količinom RAM memorije, 64-bitni PC što ga pokreće 32-bitni operativni sistem je nalik tigru u kavezu, jer se koristi tek neznatan deo njegovog potencijala. Istini za volju, postoje verzije Linuxa i Windowsa koje podržavaju 64-bitni rad, ali puka promena operativnog sistema nije dovoljna. Čekanje na programe koji će osloboditi ukroćenu goropad sasvim sigurno će se odužiti, a postaviće se i pitanje cene novih verzija. Uputno je i da se prisetimo

činjenice da su prve verzije korenito izmenjenih programa po pravilu problematične, te treba računati i na produženo vreme do pojave stabilnih verzija. Isto tako, biće potrebni i novi upravljački programi – neki se neće pojaviti brzo, a neki uopšte neće biti napisani. Setimo se samo prilika kada se pojavio Windows XP – pojedini proizvođači hardvera nikada nisu napisali nove upravljačke programe za ovu platformu.

Cela ova priča donekle podseća na filozofsku dilemu o kokoši i jajetu: bez operativnog sistema nema softvera, a bez hardvera ne vreda razvijati operativni sistem. Procene nekih analitičara kažu da će tek 2007. slagalica biti sklopljena za puno korišćenje snage 64 bita. Mislite da je to predugo čekanje? Čak ni tada prelazak neće biti potpun. Primera radi, ni novi Microsoftov operativni sistem Vista neće biti isključivo 64-bitan, nego će postojati i njegova 32-bitna verzija. „Prelazak sa 16 na 32 bita trajao je dobrih deset godina“, podseća Tom Halfil, stariji analitičar u Microprocesor Reportu. „Zato je sasvim logično što ćemo čekati još barem pet godina dok 64 bita ne zavladaju našim svetom.“

Tehnološke revolucije upravo zato mnogo više liče na evoluciju ili na sistem „uzaludnih pokušaja“, u kome nakon ni za neuspešnih proba jedna konačno „upali“. Ako se setimo svega što nam je doneo prelazak sa 16 na 32 bita i trnovitog puta te tranzicije, sasvim je jasno da se čekanje na 64 bita isplati, iako neće biti kratko. Utešno je što se to čekanje neće završiti poput onoga u drami Čekajući Godoa. ■

Relja Jović je glavni i odgovorni urednik časopisa Mikro. Njegove uvodne reči pročitajte na adresi www.mikro.co.yu/arhiva/relja.